

ПОНЯТТЯ ЕКСТРАДИЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Д.В. Каменська,

студентка 2 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Екстрадиція є тим незамінним інструментом, за допомогою якого забезпечується принцип невідворотності кримінальної відповідальності та покарання осіб, які втекли за кордон.

Своїм розвитком екстрадиція має завдячувати, головним чином, міжнародній діяльності Франції, в ході якої було вироблено фундаментальні принципи сучасного інституту екстрадиції; інститут екстрадиції розвивався, як правило, від угод *ad hoc* (для даного випадку) до двосторонніх, згодом багатосторонніх угод загального характеру, із змаїною на певних територіях (зокрема в межах ЄС) інституту екстрадиції інституту так званого „ордеру на арешт”, з одночасним закріпленням основних положень про екстрадицію у спеціальних зонах; екстрадиційні правовідносини поступово ускладнювались у тому регламентувались усе більш ретельно; поступово розширювався перелік злочинів, які могли бути підставою для видачі („екстрадиційна номенклатура”), що тягло за собою необхідність гармонізації кримінального законодавства держав – учасниць відповідних договорів.

Визначаючи саме поняття екстрадиції, то серед безлічі запропонованих вченими дефініцій, найбільш повним, як на мене, подане О. Виноградовою, під чим слід розуміти процес, який ґрунтується на міжнародних договорах, загальновизнаних принципах міжнародного права, нормах внутрішнього законодавства і пов'язаний з наданням державами правової допомоги, що полягає у передачі підозрюваного, обвинуваченого або засудженого державою, на території якої він перебуває, державі, на території якої він вчинив злочин або громадянином якої він є або державі, що потерпіла від злочину, для притягнення його до кримінальної відповідальності або виконання винесеного вироку суду.

Відповідно до міжнародної практики у питанні про видачу правопорушників держава видає запит про видачу у таких випадках:

- коли злочин вчинено на її території;
- коли злочинець є громадянином цієї держави;
- коли злочин було націлено в супереч інтересів цієї держави та спричинив їй шкоду.

Екстрадиція передбачає виконання переліку вимог:

- А) злочин, за скоєння якого було надано запит про видачу, повинен визнаватися злочином за законами держави, в котрій перебуває злочинець (принцип тотожності);
- Б) якщо за законами держави, яка вимагає видачі, за злочин передбачена смертна кара, а в державі, де знаходиться злочинець, смертна кара відмінена, то умовою видачі загалом виступає гарантія, що найвища міра покарання до злочинця застосована не буде.

Інститут видачі осіб, які скоїли злочин, має і певні винятки. Згідно з ч.1 ст.10 ККУ громадяни України та особи без громадянства, що постійно в ній проживають, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду. Відповідно до норм конституційного

права України не підлягають видачі також іноземці та особи без громадянства, яким Україно. Було надано притулок.

Стаття 10 ККУ передбачає два види видачі осіб, що вчинили злочини: видача для відбування покарання та видача для притягнення для кримінальної відповідальності і віддання до суду.

1. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації. Монографія. – К.: Юрисконсульт, 2006. – 1048с.
2. Виноградова О. Видача (екстрадиція) осіб, які вчинили злочини//Адвокат. – 1999. - №5. – С.13-15.
3. Уголовный Кодекс Украины: Научно-практический комментарий/Отв. ред.Е.Л.Стрельцов. Издание четвертое, переработанное и дополненное. – Х.: ООО «Одиссей», 2007. – 872с.
4. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник/Ю.В.Баулін, В.І.Борисов, Л.М.Кривоченко та ін.; за ред. проф. В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 3-е вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 496с.

Науковий керівник: В.М. Трубников